

DE OOSTERKERK ZEIST WIL EEN VEILIGE KERK ZIJN

HANDREIKING VOOR VRIJWILLIGERS

Als je vrijwilliger bent in de Oosterkerk Zeist of bij een daaraan verbonden ander initiatief moet je je veilig voelen. Of je nu ouderling bent, koffieschenker, kinder- of tienerleiding of coördinator van een groep.

Als er toch iets gebeurt wat als onveilig wordt ervaren - een arm om je heen die heel onprettig voelt, een intimiderende houding, een ruzie die escaleert, een seksuele toespeling of zelfs handeling of je ziet/signaleert dat het een ander overkomt, kun je daar je ogen voor sluiten, de andere kant op kijken of er niet aan denken. Maar het is beter om te weten wat je kunt doen. Bijvoorbeeld er over praten met één van de twee onafhankelijke vertrouwenspersonen, die zijn aangesteld door de PKN Zeist voor dit soort situaties.

Een veilige gemeente

De Oosterkerk Zeist heeft een beleid dat gericht is op een zorgvuldige manier van omgaan met elkaar. Het is belangrijk dat je als vrijwilliger daarvan op de hoogte bent. Informatie hierover vind je op de website (zie achterkant).

Bewustwording

Regels of beleid kunnen een veilig klimaat in de kerk niet garanderen. Het vraagt om bewustwording van wat zorgvuldig omgaan met elkaar betekent. Een

belangrijke bouwsteen voor een Veilige Kerk is je realiseren dat er per definitie sprake is van ongelijke machtsverhoudingen in een gemeenschap. Of we het nu willen of niet. Betaalde krachten hebben een andere positie dan vrijwilligers en ambtsdragers weer een andere dan gemeenteleden zonder ambt. Hoe integer we onze rol ook vervullen en hoezeer we ook met elkaar omgaan op basis van gelijkwaardigheid, onze positie brengt automatisch een bepaald gezag, een zekere afhankelijkheid of een voortrekkersrol met zich mee. Dat kan effect hebben op hoe we met elkaar omgaan. Durf je 'nee' te zeggen? Durf je uit te spreken wat je als ongemakkelijk of grensoverschrijdend ervaart in de omgang met anderen?

Grensoverschrijdend gedrag komt overal voor. Ook in de kerk. Zeggen 'dat het allemaal bij ons niet gebeurt' klinkt daarom niet geloofwaardig. Als vrijwilligers in de kerk dienen we ons hier bewust van te zijn en er in ons doen en laten op te letten en rekening mee te houden. Dit vraagt:

- Erkennen dat grensoverschrijdend gedrag ook in de Oosterkerk of daaraan verbonden andere initiatieven kan voorkomen.
- Er bewust van zijn dat iedereen recht heeft zich veilig te voelen en wij daar samen zorg voor kunnen dragen.
- De aandacht voor dit onderwerp leren vasthouden. Het kost wat extra inzet om onderlinge veiligheid bespreekbaar te blijven maken.

Bijvoorbeeld door eenmaal per jaar veilig kinder- en jeugdwerk op de agenda te zetten of een ander werkveld waarop mensen samenwerken. Gaan we zorgvuldig met elkaar om, wat gaat goed en wat kan beter?

Zeven aandachtspunten voor de vrijwilliger

De Oosterkerk Zeist richt zich op het stimuleren van gewenst gedrag en het voorkomen van ongewenst gedrag. Er zijn zeven aandachtspunten die je als vrijwilliger daarbij kunnen helpen.

1. Vertrouwenspersonen

Je weet hoe je de twee vertrouwenspersonen van de PKN Zeist kunt bereiken: voor je zelf of om anderen naar hen door te verwijzen.

2. Gedragscode

Je kent de gedragscode van de Oosterkerk Zeist. Naast bewustzijn en fijngevoelige communicatie is het goed om als kerk een duidelijk beleid te hebben omtrent de veilige omgang. Wat wordt van mij in bepaalde situaties verwacht als ik vrijwilliger word? Voor predikanten en kerkelijk werkers is er een door de synode vastgestelde gedragscode. Voor onze onderlinge relaties in de kerk en ook voor het uitoefenen van een vrijwilligerstaak geldt de gedragscode van de Oosterkerk Zeist.

Allerlei omgangsvormen, ook vormen van misbruik van macht, zoals seksuele intimidatie, agressie, geweld, discriminatie, pesten en gebrek aan integriteit, zijn daarin terug te vinden. Deze gedragscode kun je gebruiken bij het ter sprake brengen van dit onderwerp in jouw vrijwilligersgroep. Je vindt hem op de website, maar ook in de folder Veilige Kerk verkrijgbaar bij de contactpersoon Veilige Kerk.

3. Start- en kennismakingsgesprekken

Elke vorm van vrijwilligerswerk in de Oosterkerk begint, als het goed is, met een start- en kennismakingsgesprek. Bijvoorbeeld met de voorzitter van de taakgroep vieren, de coördinator van het jeugdwerk of de kinderdienst of de voorzitter van de wijkkerkenraad.

Hierbij wordt besproken wat de vrijwilligerstaak, die je wilt gaan beoefenen, van je vraagt: hoeveel tijd en inzet nodig is en hoe het werk is georganiseerd. Tot slot wordt bekeken of je er geschikt voor bent. Daarna wordt samen met jou de gedragscode doorgenomen. Een belangrijke stap als het gaat om (preventieve) bewustwording van hoe we zorgvuldig met elkaar willen omgaan.

4. Veilige Kerk op de agenda

Maak als vrijwilliger het thema veiligheid met enige regelmaat onderwerp van gesprek. Doe dat in de teams waarin je participeert. Dat kan de werkgroep pastoraat zijn of het kinder- en jongerenwerk, de catechese, het overleg met de kerkrentmeesters, clubwerk of de kerkenraad. Probeer het in ieder geval eenmaal per jaar op de agenda te zetten. Als evaluatie van het afgelopen jaar of in een uitwisseling over hoe om te gaan met lastige situaties.

Luister naar ieders inbreng en deel ervaringen en vragen. Gebruik hiervoor de gedragscode of een thema daaruit: bijvoorbeeld geheimhouding of aanraken/intimiteit. Hoe gaan we daarmee om, wat gaat goed, wat kan beter?

5. Toerusting

Hulp bij het ter sprake brengen van het onderwerp en de gedragscode is mogelijk en wordt aangeboden door de contactpersoon Veilige Kerk van de Oosterkerk Zeist. De contactpersoon kan bijvoorbeeld met je meedenken over een juiste aanpak of

aansluiten bij een vergadering of bijeenkomst. Meer informatie hierover kun je opvragen bij de contactpersoon Veilige Kerk.

6. Een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) nodig?

Een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) is vereist voor vrijwilligers en beroepskrachten die met kwetsbare groepen werken. De overheid rekent daaronder: minderjarigen, verstandelijk beperkten, afhankelijkheidssituaties in pastoraat of bij mensen die in contact staan met de diaconie en vrijwilligers die met vertrouwelijke gegevens en financiën omgaan. Afhankelijk van je taak zal de kerkenraad - of wie verantwoordelijkheid draagt voor het werk wat je doet - je vragen een VOG aan te vragen. Dat gebeurt via de contactpersoon Veilige Kerk. Voor vrijwilligers kan hij of zij de VOG gratis aanvragen bij het kerkelijk bureau van de PKN Zeist.

7. Praat erover

Meestal lopen mensen niet te koop met hun ervaringen van onveiligheid. Er rust een taboe op het bespreken van onderwerpen als seksueel misbruik of ongewenste intimiteiten. Maar ook andere vormen van onveiligheid zijn op z'n zachtst gezegd spannend om aan te kaarten. Denk bijvoorbeeld aan situaties waarin iemand met verbaal geweld of agressief gedrag gehoorzaamheid afdwingt. Of aan iemand die zijn of haar positie gebruikt voor eigenbelang ten koste van anderen. Als er wordt gezwegen kan dat de indruk wekken dat alles goed gaat. 'We krijgen nooit klachten, dus bij ons komt het niet voor', is een overtuiging die (te) gemakkelijk gemeengoed kan worden. Taboes doorbreken doe je samen.

De gedragscode is op 22 juni 2021 vastgesteld door de Wijkkerkenraad van de Oosterkerk - Protestantse Kerk te Zeist.

Voor meer informatie, e-mailadressen en telefoonnummers van de vertrouwenspersonen kun je terecht op de website van de Oosterkerk: www.oosterkerkzeist.nl.

Voor informatie kun je terecht bij de contactpersoon. Klachten meld je alleen en rechtstreeks aan de vertrouwenspersonen.

